

Sürdürülebilirlik riskleri hem şirket hem yatırımcı davranışlarını yeniden biçimlendiriyor

Sürdürülebilirlik ve ÇSY Uygulamaları sayfamızın bu kez konuğu 45 ülkede \$34 trilyon varlığı yöneten yatırımcıları ve varlık yöneticilerini bir araya getiren Uluslararası Kurumsal Yönetim Ağı – ICGN (International Corporate Governance Network) Yönetim Kurulu üyeliğine dördüncü defa seçilen Melsa Ararat oldu. Ararat, ICGN organizasyonu ve kurumsal yönetimde özellikle kurumsal yatırımcıları ilgilendiren güncel konu başlıkları hakkında sorularımızı cevaplandırdı.

Dünyada kurumsal yatırımcıların gündeminde ne var?

Yatırımcıların gündemi şirketlerin gündemiyle çakışıyor. Şirketlerin varlıklarını orta ve uzun vadede devam ettirebilmeleri için artık çok daha fazla dikkate almaları gereken kısıtlar var;

• Şirketin faaliyetlerini sistemik risklere yol açmayacak veya bu riskleri arttırmayacak şekilde sürdürmek

• Ekonomik faaliyetleri sürdürürken maliyetlerini şirketin değil toplumun üstlenmesi gereken çevresel, sosyal ve ekonomik dış olumsuzluklara yol açmamak

Bunları yapabilmek şirketin sağlam bir yönetim yapısına sahip olmasını, pay sahipleri arasındaki veya pay sahipleri ve diğer paydaşlar arasındaki çatışmaları toplum yararına çözebilecek yönetim becerilerine sahip olmasını gerektiriyor. Bunun da kolay olmadığı açık.

Kısacası şirket faaliyetlerinin Çevre-

sel (Environment), Sosyal (Social) etkileri ve bu etkileri, yönetecek Şirket Yönetişim (Corporate Governance) özellikleri, ÇSY (ESG) kısaltmasıyla yatırım kararlarını etkilemesi beklenen parametreler olarak karşımıza çıkıyor.

Şirketler, Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarında kendini ifade eden insanlığın ortak amaçlarını gözetmeye zorlanırken, diğer taraftan finans sektörü de bunlara uygun olarak hizalanıyor. Bu hizalanma sadece kurumsal yatırımcılar açısından değil, giderek önemi artan borçlanma piyasaları göz önünde bulundurularak, bankaların da kredi riskleri arasında ÇSY (ESG) risklerini dikkate almalarını gerektiriyor. Avrupa Komisyonu yakın zamanda bu yöndeki düzenlemelerin sinyalinin verdi.

ICGN hakkında bilgi verir misiniz?

Uluslararası Kurumsal Yönetim Ağı (ICGN) 1995 yılında kurumsal yönetimin küresel liderleri tarafın-

dan Londra'da kurulmuş olup kâr amacı gütmeyen üye tabanlı bir şirket. ICGN'in amacı tüm dünyada iyi işleyen piyasaları ve sürdürülebilir ekonomileri geliştirmek amacıyla etkin kurumsal yönetim standartlarını ve özenli yatırımcılığı teşvik etmek. ICGN çalışmalarında şirketlerin yönetim standartlarını belirleyen ICGN Küresel Kurumsal Yönetim İlkeleri (Global Corporate Governance Principles) ve kurumsal yatırımcıların varlık yönetim standartlarını belirleyen ICGN Küresel Koruyuculuk İlkelerini (Global Stewardship Principles) temel almakta. Toplam \$US 34 trilyon varlığı yöneten kurumsal yatırımcıları temsil eden ICGN, 12 kişilik bir guvernörler kurulu tarafından yönetiliyor. Şirketin çıkarlarını gözetmekle yükümlü olan guvernörler ICGN'in üyelerine karşı sorumludur. ICGN bugün Kurumsal Yönetim ve Sorumlu Gözetim standartları konusunda yatırımcıların liderlik ettiği küresel bir otorite olarak kabul edilir.

Sizin ICGN'le ilişkiniz nasıl gelişti?

Ben ICGN'e 2000 yılında üye oldum. Ira Millstein, Jonathan Charkam, Bob Monks ve Adrian Cadbury gibi Kurumsal Yönetimin babaları kabul edilen efsane isimlerin ICGN'de aktif olduğu yıllardı. Cadbury ve Charkam'ı rahmetle anıyorum. Şimdi Calpers'ta yatırım stratejisinden sorumlu olan Ann Simpson'un başkanlığında ICGN hızla büyüdü. Ann'le yakın çalıştım. Daha sonra yakın zaman önce kaybettiğimiz Peter Montagnan'ın başkanlığındaki İş Etiği ve Sistemik Risk Komitesinde görev yaptım. 2016 yılında Ira Millstein tarafından aday gösterilerek Londra'da yapılan genel kurulda üyelerin %95'inden fazlasının oyunu alarak ICGN yöneticisi olarak seçildim. 2017, 2018 ve 2019 genel kurullarında tekrar aday gösterildim ve seçildim. Yıllardır gelişmekte olan piyasalardan gelen ve bir yatırımcıyı temsil etmeyen tek üye ve akademisyen olarak görev yapıyorum. Şu anda ICGN'in her sene verdiği Küresel Kurumsal Yönetim Ödülleri ve Küresel Koruyuculuk ödülleri sahiplerini belirleyen Ödül Komitesinde görev

Melsa Ararat
Öğretim Üyesi ve Kurumsal Yönetim Forumu Direktörü
Sabancı Üniversitesi

yapıyorum. ICGN'in yatırımcılara yönelik ÇSY eğitimlerinin içeriğini belirleyen komiteye de destek veriyorum. ICGN rozetini hep onurla taşıdım ve taşımaktayım.

Türkiye'de bu alanda neler yapılıyor? Gündem nedir ve ne olmalıdır?

Birkaç önemli gelişmeye dikkat çekmek isterim. İlki SPK tarafından Emeklilik Yatırım Fonlarına İlişkin Rehber'de 27 Mayıs 2019'da yapılan değişiklik. Bu değişiklikte; standart fonların portföyünün asgari

%10'unun BIST 100, BIST Sürdürülebilirlik Endeksi, BIST Kurumsal Yönetim Endeksi'nde yer alan paylarda yatırıma yönlendirilmesi gerektiği düzenlendi. Ardından Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından da 29 Mayıs 2019'da yapılan düzenleme ile BES Devlet katkısının asgari %10'unun BIST 100, BIST Sürdürülebilirlik Endeksi, BIST Kurumsal Yönetim Endeksi ve Borsa İstanbul A.Ş. tarafından hesaplanan katılım endekslerindeki paylarda değerlendirileceği hüküm altına alındı. 27 Mayıs'tan 30 Eylül'e kadar geçen sürede BES fonlarının Hisse Senedi Piyasasındaki portföy büyüklükleri %3-4 iken %11-12 oldu.

Diğer yandan 8 Ağustos 2019 tarihinde gerçekleştirilen Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu (YOİKK) toplantısı sonucunda kamuoyu ile paylaşılmış olan nihai eylem planına göre, Türk şirketlerinin küresel sürdürülebilir yatırımlardan daha fazla pay almasına yönelik çalışmalar yapılması kararlaştırıldı. Ben 2010 yılında IFC için hazırladığım 'Sustainable Investing in Turkey' raporunda bu konuya 10 yıl önce dikkat çekmiştim. BIST Sürdürülebilirlik Endeksi büyük ölçüde bu rapordaki önermelere dayanarak kuruldu. Gönüllü girişimler de devam ediyor. 4 Ekim'de Türkiye'den altı banka Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Bankacılık İlkelerini imzalayan dünyadaki 130 banka arasında yer aldıklarını açıkladı. Bu gelişme dünyadaki eğilimlerle hizalanan bir bankacılık sektörünün habercisidir.

Türkiye'deki kurumsal yatırımcıların dünya piyasalarından farklı bir işleyişleri var. Bunu belirleyen finans sektörümüzdeki sahiplik yapısı. Portföy Yönetim sektörümüzün dünyadaki gelişmelere uygun olarak hizalanması için bu sektörün yeniden yapılanması gerekir. Gündemde bu olmalı. Varlık Fonu'nun da misyonu ve işleyişi bu gündemin bir parçası olmalıdır.

